

خط ۷ مترو به دلیل خطرات جانی تعطیل شد

وقت عذرخواهی

گروه جامعه: محمدباقر قالیباف در روزهای پایانی مسئولیت خود پس از ۱۲ سال با تأکیدی خاص پروژه‌های مهمی مثل خطوط هفت و هشت متروی تهران را افتتاح کرد؛ درحالی‌که از استانداری و وزارت راه و برخی از اعضای شورای شهر تهران...

صفحه ۱۷

سه‌شنبه ۹ آبان ۱۳۹۶ - ۱۱ صفر ۱۴۳۹ - ۳۱ اکتبر ۲۰۱۷

گفت‌وگو با مدیرعامل سابق هلدینگ آتیه صبا

سندوق‌ها را حجره‌ای اداره می‌کنند

گروه اقتصاد: همان ابتدای گفت‌وگو به ساعتش نگاه می‌کنم و می‌گویم: «عوضش کردید انکار؟» لیخند می‌زند و می‌گوید: «بله، این آن ساعت معروف نیست. آن رولکس را ۳۵ سال پیش خریده بودم و دیگر با آن بند تولید نمی‌شود.

صفحه ۵

سال پانزدهم - شماره ۳۰۰۰ - ۲۰ صفحه - ۲۰۰۰ تومان

سرمقاله

نفی استقلال روزنامه‌نگاری و تحدید آزادی رسانه

کامبیز نوروزی

مجال اندک است و سخن بسیار. متنی به نام «لایحه سازمان نظام رسانه جمهوری اسلامی ایران» به هیئت دولت رفته است.

این متن، زمانی منتشر شده است

که موادی از آن در هیئت دولت تصویب شده است.

مفاد این لایحه به‌قدری با آزادی رسانه‌ها و استقلال

حرفه روزنامه‌نگاری در تضاد و تباین است که بسیار

بعید می‌دانم مقام‌هایی مانند آقای رئیس‌جمهور

و آقای وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی از زبان و قلم

کارشناسان و روزنامه‌نگاران حرفه‌ای و مستقل موارد

متعدد انحراف‌ها و اشکالات بنیادی و اساسی این

لایحه را شنیده و خوانده باشند و باز هم به تصویب

آن رضا داده باشند؛ اشکالاتی ساختاری که امکان

ترمیم و اصلاح آنها وجود ندارد. پیش از این، در

سال ۱۳۹۳، نسخه‌ای از لایحه سازمان نظام صنفی

منتشر شد و در همان زمان ده‌ها نفر از روزنامه‌نگاران،

حقوق‌دانان و متخصصان علوم ارتباط، از طیف‌ها

و مشرب‌های مختلف سیاسی و رسانه‌ای، نقدهای

متعددی بر آن داشتند. تقریباً محور مشترک نقد

منتقدان این بود که لایحه سازمان نظام رسانه،

موجب دولتی‌شدن روزنامه‌نگاری و نفی استقلال

حرفه روزنامه‌نگاری و تحدید آزادی رسانه در ایران

شده است. لایحه‌ای که اینک منتشر شده است،

اگرچه در ظاهر تغییرات مختصری داشته و کمی

هم خلاصه‌تر است، اما مواد و مفاد اصلی و مهم آن

همان است که در سال ۹۳ منتشر و با واکنش منفی

متخصصان و روزنامه‌نگاران روبه‌رو شد. در واقع

این لایحه به ایراد بنیادینی که قبلاً در جامعه مدنی

و اهل حرفه گرفته شده، اصلاً بی‌توجه بوده است.

این لایحه حداقل ۴۷ ایراد اساسی حقوقی و رسانه‌ای

دارد که طرح همه آنها در این یادداشت کوتاه

ممکن و مقدور نیست. این ایرادات نشان‌دهنده آن

است که اولاً این لایحه به اصول پایه روزنامه‌نگاری،

یعنی آزادی رسانه، امنیت رسانه و استقلال حرفه

روزنامه‌نگاری به‌شکل گسترده‌ای بی‌اعتناست و آنها

را نقض می‌کند. ثانیاً به قوانین اساسی و عادی کشور

در زمینه آزادی مطبوعات، آزادی بیان، حدود وظایف

قوه قضائیه و نظام حقوقی موجود توجهی ندارد.

ثالثاً شرایط و ویژگی‌های کار رسانه و مطبوعات را

نمی‌داند و رعایت نکرده است. شرح بعضی از این

ایرادات از این قرار است:

الف) سازمان نظام رسانه، تحت کنترل کامل

دولت است و صف روزنامه‌نگار در آن هیچ استقلالی

ندارد بلکه سرشته تمام امور اصلی و تعیین‌کننده

سازمان در اختیار دولت است؛ زیرا

۱- طبق ماده ۱۹، صلاحیت نامزددهای عضویت در

هیئت‌مدیره سازمان نظام رسانه، باید به تأیید هیئتی

برسد که کاملاً دولتی و غیرصنفی است. اعضای این

هیئت عبارت‌اند از: مدیرکل فرهنگ و ارشاد اسلامی

استان، رئیس دادگستری استان، مدیرکل سازمان

صداوسیما استان، بازرس سازمان و نماینده مدیران

مسئول استان. این هیئت باید تعیین کند چه کسانی

صلاحیت نامزدی و عضویت در هیئت‌مدیره یک

سازمان مثلاً حرفه‌ای رسانه‌ای را دارند.

۲- طبق ماده ۲۲ نیز هیئت مرکزی انتخابات که

باز هم اکثریت آن حکومتی و غیرصنفی‌اند، می‌تواند

نتیجه انتخابات هیئت‌مدیره را ابطال کند. اعضای

این هیئت عبارت‌اند از: نمایندگان دادستان کل و وزیر

فرهنگ و ارشاد اسلامی، یک قاضی بازنشسته، یک

نماینده از هیئت نظارت بر مطبوعات و یک نماینده از

شورای عالی سازمان.

۳- هیئت رسیدگی به تخلفات حرفه‌ای،

مجموعه‌ای از افراد است که اکثریت آنها حکومتی

و غیرحرفه‌ای و غیرصنفی‌اند. طبق ماده ۲۷ این

افراد عبارت‌اند از: مدیرکل فرهنگ و ارشاد اسلامی

استان، یک قاضی بازنشسته، یک وکیل، یک عضو

هیئت‌منصفه، یک مدیرمسئول و یک روزنامه‌نگار.

این افراد اساساً نمی‌توانند فهم و درک حرفه‌ای از

روزنامه‌نگاری داشته باشند؛ چون کارشان این نیست.

به‌طورکلی تمامی ورودی و خروجی این سازمان

در کنترل کامل دولت است و روزنامه‌نگاران در آن

نقش مؤثری ندارند.

۴- در این قانون فقط کسی از حقوق طبیعی و

ذاتی روزنامه‌نگاری برخوردار است که چیزی به نام

«پروانه خبرنگاری» گرفته باشد. یعنی درحالی‌که

بسیاری عقیده دارند که نظام صدور پروانه که

در قانون مطبوعات است، نظامی عقب‌مانده و

ناکارآمد است و با اصول حقوق و آزادی مطبوعات

مغایر است. این لایحه روزنامه‌نگاری را هم موکول

به اخذ پروانه روزنامه‌نگاری کرده است. درواقع

کسانی که چنین پروانه‌ای نداشته باشند، از حقوق

روزنامه‌نگاری محروم‌اند.

ادامه در صفحه ۴

آرمین بازجوی ۲۰۹؟

اتهام دوباره علیه اعضای سابق مجاهدین انقلاب

عکس: رضا حسینی

یادداشت

مطالبه جوان‌گرایی

محمد رضا تابش
نایب‌رئیس فراکسیون امید

دولت دوازدهم قرار است در مدیریت پایه از انتصاب

مدیران بالای ۵۵ سال با سابقه بیش از ۲۵ سال

ممانعت شود و تا پایان قانون برنامه ششم توسعه،

سهم مدیران زن در پست‌های مدیریتی به ۳۰ درصد

افزایش باید که امیدوارم این مهم تحقق یابد و روند

میانگین سنی دولت‌های پس از انقلاب که تاکنون

که افزایشی بوده به سمت جوان‌گرایی پیش برود.

به‌هرحال کابینه پیشنهادی رئیس‌جمهور و همچنین

دو وزیر علوم و نیرو که یکشنبه جاری از مجلس

رای اعتماد گرفتند، عمدتاً از مدیران نسل اول و دوم

محسوب می‌شوند. البته این حق رئیس‌جمهوری

است که گزینه‌های موردنظر خود را معرفی کند

اما اگر مشورت با مجلس و فراکسیون امید، به شکل

منسجم صورت می‌گرفت، می‌شد به جوانان فرصت

بیشتری برای سمت‌های وزارتی داد. اساساً نگاه

دولت‌ها به کابینه باید متناسب با مقتضیات جامعه،

خواسته‌ها و مطالبات مردم و متناسب با شعارهای

انتخاباتی نامزد پیروز باشد. در انتخابات هیئت‌رئیس

مجلس امسال، امکان حضور حداقل یک خانم و

یکی از برادران اهل تسنن، فراهم نشد و امیدوار بودیم

در ترکیب وزرای دولت این مهم رخ دهد. به‌هرحال

رئیس‌جمهور به پشتوانه آرای میلیونی مردم انتخاب

شده و مطابق قانون اساسی و بر اساس آمار صندوق

شورای امنیت ملی و مسئول اجرای قانون اساسی

است و بر اساس وظایف مصرح در قانون اساسی

دولت تا چه حد از حقوق جوانان و زنان برای حضور

در سمت‌های مدیریتی دفاع خواهد شد. این خواسته

اصلاح‌طلبان و مردم از دولت دوازدهم است.

گزارش «شرق» از لایحه‌ای که در راهروهای مجلس خاک می‌خورد

پول انتخابات را از کجا آورده‌ای

دارد که کلیات لایحه در کمیسیون شوراهای مجلس

رد شده است. حالا باید دید در دو سال و اندی مانده

به پایان عمر مجلس دهم، تکلیف «لایحه شفاف‌سازی

منابع مالی و هزینه‌های انتخاباتی داوطلبان انتخابات

ریاست‌جمهوری، مجلس و شوراها» به کجا می‌رسد؟

ماجرای احتمال تزریق پول کثیف به انتخابات در دوره

احمدی‌نژاد بالا گرفت؛ به‌ویژه آن زمان که اخباری از

کمک مالی معاون‌اول احمدی‌نژاد به ۱۷۰ کاندیدای

مجلس رسانه‌ای شد.

ادامه در صفحه ۶

شرق، آمنه شیرافکن: شرکت در هر انتخاباتی پول

می‌خواهد، کسی منکر این واقعیت نیست؛ اما اینجا در

ایران هنوز هیچ سازوکار و نظارت مشخصی بر نحوه

هزینه‌کرد بودجه‌های انتخاباتی وجود ندارد. همین

می‌شود که گاهی تزریق پول‌های نه‌چندان تمیز در

سرخط خبرها قرار می‌گیرد. دولت حسن روحانی آذر

۹۴ لایحه‌ای برای شفافیت هزینه‌های انتخاباتی روانه

مجلس کرد. تیر سال ۹۵ نیز این لایحه یک بار دیگر

به مجلس فرستاده شد. آخرین خبرها حکایت از آن

نام سرگشاده زیباکلام به روحانی

مطالبات هواداران را فراموش نکنید

اجتماعی که شما را راهی پاستور کردند، جدی

نمی‌گیرد و در انتخابات ریاست‌جمهوری ۱۴۰۰ هم

از دکتر علی لاریجانی حمایت می‌کند. اگر به‌راستی

وارد تعاملی با اصولگرایان شده باشید، هم شما

و هم آنان سخت در اشتباهید. سرخوردگی از

عملکرد شما زمینه را نه برای دکتر علی لاریجانی و

نه برای هیچ اصولگرایی دیگری مهیا نخواهد کرد.

بلکه راه را برای ظهور پوپولیسم دیگری همچون

تیر ۸۴ مهیا خواهد کرد با این تفاوت که مرحوم

آیت‌الله هاشمی‌فسنجانی دیگر وجود ندارد تا

پوپولیسم سال ۱۴۰۰ وی را به‌عنوان سمبل اشرافیت

به پای توده‌های محروم بیفکند. اتفاقاً نامزد

پوپولیست ۱۴۰۰، جناب‌عالی، اصولگرایان میانه‌رو

را مسبب فقر توده‌های محروم هدف قرار خواهد

داد؛ دقیقاً همان موجی که احمدی‌نژاد سال ۸۴

علیه مرحوم هاشمی به راه انداخت. اصلاح‌طلبان

چیزی ندارند که از آنها ستانده شود، اما هزینه‌های

سنگین را حضرت‌عالی و اصولگرایی که معتدل

خوانده می‌شوند، محتمل خواهید شد. در تحولات

سال ۸۸، عمدتاً جوانان و دانشجویان همراه افشار

و لایه‌های تحصیل‌کرده بالنبه مرفه‌تر شهرنشین

شرکت داشتند و افشار و لایه‌های کم‌درآمدتر در

آن اعتراضات کمتر شرکت داشتند؛ اما خراب‌شدن

وضع اقتصادی کشور از ۸۸ به این‌سو و اینکه آثار

بهبودی هم به چشم نمی‌خورد، بیشترین فشار را

بر روی این افشار وارد آورده است. برآورده‌نشدن

مطالبات سیاسی و اجتماعی به کنسار، تداوم

وضعیت نامطلوب اقتصادی کشور و اینکه با این

بین‌المللی پول در بین ۹۱ کشور درحال‌توسعه و

توسعه‌نیافته، ایران جزء سه کشور نخست دچار پدیده

فرار مغزها قرار دارد و این در حالی است که در برخی

کشورهای توسعه‌یافته جهان، مسئولیت‌های کلان

مانند صدراعظم و رئیس‌جمهور به جوانان واگذار

شده است. بر اساس مصوبه شورای‌عالی اداری

ایام به کام یاد

شرق: شیوه عمل حسن روحانی بعد از انتخابات

۲۹ اردیبهشت سال جاری، انتقادها و ابهام‌هایی را

صادق زیباکلام، استاد علوم سیاسی دانشگاه تهران

که در ایام تبلیغات انتخابات ریاست‌جمهوری

تقریباً در بیشتر مناطق کشور رودرو با مردم سخن

گفت و آنان را به رای‌دادن به روحانی ترغیب کرد.

در نامه سرگشاده‌ای که آن را در اختیار «شرق»

قرار داده، خواستار موضع‌گیری روحانی در قبال

احتمال ائتلاف او با اصولگرایان و نادیده‌گرفتن

مطالبات حامیان اصلاحات شده است. متن کامل

این نامه به شرح زیر است:

سرور ارجمند، جناب دکتر حسن روحانی

رئیس‌جمهور اسلامی ایران دامت اقباله

با سلام و تحیات، با اینکه از پیروزی درخشان

شما در انتخابات پنج ماه بیشتر نمی‌گذرد،

مع‌الاسف آثار ناامیدی در میان برخی حامیان شما

ظاهر شده؛ نارضایتی‌ای که چندان هم به نظر

نمی‌رسد اهمیتی برایتان داشته باشد. در ایران،

مردم و خواسته‌هایشان هنگام انتخابات تکرم

می‌شوند و بعد هم فراموش. به نظر می‌رسد

انتخابات بیشتر مانوری تبلیغاتی برای نامزدها و

جریان‌هاست تا توجه به مطالبات مردم. انتظارات

و امیدهایی که در انتخابات نسبت به شما به وجود

آمده بود، به نظر نمی‌رسد که دیگر اهمیتی برایتان

داشته باشد. برخی این تغییر فاحش را مرتبط با

ایجاد برخی محدودیت‌ها برای افراد مرتبط با

شما می‌دانند، عده‌ای هم آن را به پای برهیز شما

از تغییر می‌دانند. انتخابات سبب شد در مقطعی

کوتاه، مواضعی دیگر اتخاذ کنید.

نگارنده اما تصور می‌کند جناب‌عالی وارد

تعاملی با اصولگرایان شده‌اید. آنان در مجلس و

جاهای دیگر از شما حمایت خواهند کرد و شما

هم در مقابل، خواسته‌های تفرقه‌خواهانه بدنه

تئرها

طرح مسئله «نیکنام» در نشست سران قوا

صفحه ۲

بقایی: فرزند خلف نیستید اگر مستندانتان را منتشر نکنید

صفحه ۱۹

با آثار و گفتاری از جلایی پور، اصغرزاده و کیانوش‌راد

تماشای سیاسیون از «پچپچه‌های پشت خط»

صفحه ۹

روایتی از آیت‌الله خویی‌نی‌ها در آستانه ۱۳ آبان

برخی به‌دنبال تحریف اشغال سفارت بودند

صفحه ۱۹

حرف اول

ایران و جمهوری آذربایجان:

استمرار تاریخ، امتداد جغرافیا

بهر ام قاسمی - سخنگوی وزارت امور خارجه

از زمان فروپاشی نظام کمونیستی

اتحاد جماهیر شوروی، بیش از

۲۵ سال می‌گذرد. این فروپاشی

زلزله‌ای بزرگ در سطح جهان

به‌وجود آورد و نظام بین‌الملل

مبتنی بر دو قطب قدرت را پس از نزدیک به نیم‌قرن

تغییر داد. از مهم‌ترین نتایج و پیامدهای این رخداد

عظیم، تشکیل ۱۵ جمهوری مستقل، از جمله سه

کشور مستقل جمهوری آذربایجان، ارمنستان و

گرجستان در منطقه قفقاز بود که به‌نوعی ژئوپلیتیک

اوراسیا را نیز دچار تغییر و تحولی اساسی کرد.

تشکیل جمهوری آذربایجان در مجاورت مرزهای

شمالی کشورمان، سرزمین‌ها و مردمان دو سوی

ارس را پس از ۷۰ سال دوباره با یکدیگر مرتبط کرد.